

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 16. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Washingtoni bíráló magyarellenesség miatt

Keményen bírálja Romániát a korrupció miatt az Egyesült Államok tavalyi évre vonatkozó emberi jogi országjelentése. A dokumentumból a magyar közösség sérelmei sem maradtak ki. Felrója Romániának a magyar közösséggel szembeni diszkriminatív intézkedéseket – többek között a székely jelképek elleni román hatósági hadjáratot is – az Egyesült Államok külügyminisztériumának az emberi jogok témájában összeállított, 2015-re vonatkozó éves jelentése, amelyet helyi idő szerint szerdán délután hoztak nyilvánosságra. A jelentés azt is leszögezi: a korrupció, különösen a hivatalos személyek körében tapasztalható korrupció továbbra is problémát jelent Romániában, a törvénytelenül szerzett vagyonok elkobzása még mindig nehézkes, és számos akadályba ütközik. A magyar közösség kapcsán a jelentés, amelyben az RMDSZ által összeállított dokumentumokat is felhasználtak, megállapítja: folytatódott az anyanyelvhasználat korlátozása a bíróságokon és a közigazgatásban, és az önkormányzatok egy része nem hajlandó kétnyelvű feliratokat kihelyezni. Kitér arra is, hogy a bíróságok megakadályozták a magyar nyelvű lapok önkormányzati finanszírozását, és hogy a kormány továbbra is elutasítja a magyar nyelvű állami egyetem létrehozását. Emellett a magyar nyelvű kulturális intézmények számát is kevesli. Felrója a nemzeti, főleg a székely jelképek használatának korlátozását, és azt is, hogy tavaly a marosvásárhelyi önkormányzat betiltotta a március 10-re tervezett székely szabadság napi menetelést. A jelentés kitér a moldvai csángók helyzetére, amelynek kapcsán megjegyzi: egyes településeken kormánytámogatással tartanak magyar órákat, más településeken azonban a hatóságok megtagadták a magyarórák megtartását. A dokumentum a restitúciós ügyekben tapasztalható hiányosságokra is kitér: a magyar panaszok közül a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium újraállamosítását rója fel. A restitúció témájában egyébként megemlíti azt, hogy egyes esetekben a helyi hatóságok hátráltatják az ingatlanok visszaszolgáltatását, bár annak felgyorsítására korábban a parlament kidolgozta az úgynevezett pontrendszeres eljárást. Felrója a dokumentum, hogy a görög katolikus egyház még mindig nem kapta vissza minden ingatlanát. Mindemellett a romák és a fogva tartottak jogainak megsértése, a szexuális kisebbségek elleni diszkrimináció és a sajtószabadság megsértése miatt elmarasztalja Romániát.

Az RMDSZ külpolitikai sikerének tartja Kelemen Hunor, hogy az amerikai külügyminisztérium a 2015-ös emberjogi jelentésében a romániai magyar kisebbséget ért támadások is helyet kaptak. A szövetség elnöke szerint bizonyosságot nyert, hogy nemcsak az ország előnyös geopolitikai helyzete számít, hanem az Egyesült Államok a kisebbségi ügyeket is biztonsági tényezőnek tekinti. „Az amerikai külügyminisztérium jelentése ugyanazokra a jogfosztásokra mutat rá, amelyek ellen az RMDSZ következetesen fellép, amelyek a magyar embereket fenyegetik. Ezekből a példák közül nyilvánvaló az, hogy az országban visszarendeződés tapasztalható többség és kisebbség viszonyában. A jelentésben említett kifogásoktól immár nem tekinthet el Románia, hiszen az is egyértelmű: az előnyös geopolitikai helyzet nem jelenti egyben azt is, hogy a kisebbségi jogokat semmibe lehet venni” – mutatott rá Kelemen Hunor. Kelemen méltányolta azt,

hogy az USA külügyminisztériuma kiemelten figyel a kisebbségi jogokra, ugyanakkor megköszönte a New York-i Magyar Emberi Jogok Alapítványnak (HHRF) azt, hogy elősegíti a magyarság ügyeinek amerikai napirenden tartását.

Kolozsvárra látogat Orbán Viktor kormányfő

Orbán Viktor miniszterelnök április 23-án Kolozsvárra látogat, ahol részt vesz a Kallós Zoltán néprajzkutató, népzene gyűjtő 90. születésnapja alkalmából szervezendő gálaesten – írja a Főtér.ro. Havasi Bertalan, a budapesti miniszterelnöki sajtóiroda vezetője megerősítette a kolozsvári portál értesülését. A Kallós Zoltán tiszteletére tartandó gálaestet a Kolozsvári Állami Magyar Operában rendezik. A Főtér.ro emlékeztet, hogy a magyar miniszterelnök legutóbb januárban járt a kincses városban, ahol részt vett Tőkés István református teológiai professzor gyászszertartásán a Farkas utcai református templomban és a Házsongárdi temetőben. A Kolozs megyei Válaszúton született Kallós Zoltán Kossuth-díjas néprajzkutató, népzene gyűjtő, a Corvin-lánc kitüntetettje, a nemzet művésze március 26-án ünnepelte kilencvenedik születésnapját. 1992-ben a szellemi és tárgyi javak és értékek fenntartása érdekében összvagyonát felajánlásával létrehozta a Kallós Zoltán Alapítványt, amely a szórványvidéken élő magyar gyermekek oktatására bentlakásos kollégiumot is működtet. A választói szülőházában 2010-ben megnyitott Kallós Zoltán Múzeum és Népművészeti Központ ad otthont az általa gyűjtött mezőszegi, kalotaszegi és erdélyi szász népviseletek és használati tárgyak több ezer darabból álló gyűjteményének.

Betartatnák Romániával az uniós szabályokat

Csak azt szeretnénk elérni, hogy Románia tartsa be a saját és az Európai Unió jogszabályait – mondta a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára a kommunizmus idején elkobzott romániai magyar egyházi ingatlanok visszaszolgáltatásáról tartott keddi sajtótájékoztatón, Budapesten. Potápi Árpád János hangsúlyozta, a magyar kormány igyekszik segíteni a határon túli történelmi egyházakat, civil szervezeteket és magánszemélyeket abban, hogy beadványaik eljussanak az európai fórumokra, illetve ők maguk meg tudjanak jelenni ott. Emellett igyekeznek mozgósítani a magyar európai parlamenti képviselőket, hogy támogassák őket, és minden lehetséges fórumon emeljék fel a szavukat az érdekükben. „Ugyanakkor nem nekünk kellene minden segítséget megadni, hanem az utódállamoknak kellene betartaniuk a saját maguk által alkotott törvényeket, illetve a nemzetközi egyezményeket” – idézte az MTI a nemzetpolitikáért felelős államtitkárt. Potápi Árpád János hozzátette: április 5-én Brüsszelben Tőkés László, a Fidesz–KDNP európai parlamenti képviselője és Csáky Pál, a Magyar Közösség Pártjának EP-képviselője kezdeményezésére tartottak a „visszaszolgáltatás során felgyülemlett problémákról közmeghallgatást”, amelyen felszólalt Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke is. Lomnici Zoltán felidézte: Románia uniós csatlakozásának feltétele

volt a jogtalanul elkobzott egyházi ingatlanok, így a magyar egyházi ingatlanok visszaadása is, a visszaigénylési kérelmeknek azonban csak a felét bírálta el, és a visszaigényelt ingatlanoknak alig több mint egyharmada került újra egyházi tulajdonba. Ez azért is súlyos gond – mondta –, mert a második világháború előtt, de a kommunista diktatúra idején és a rendszerváltoztatás után is meghatározó szerepük volt az egyházaknak Erdélyben a magyarság megmaradásában, és ez ma is így van. Nemcsak az anyanyelvű vallásgyakorlásról van szó – tette hozzá – Lomnici, hanem egyházi fenntartású szeretetotthonokról, gyermekotthonokról is. Ezekben a gyermekotthonokban pedig nagyon sok roma fiatalról is gondoskodnak. A kétmillió erdélyi cigányságnak ugyanis körülbelül negyede magyar ajkú. Lomnici Zoltán az MTI-nek elmondta: hivatalos értesítést kapott arról, hogy Romániát felszólították, válaszoljon az EP illetékes bizottságához 2015 januárjában benyújtott petíciójában felvetett kérdésekre. A válaszadásnak határidőt nem szabtak, a többi között ennek sürgetésére kezdeményezték a közmeghallgatást. A román kormány válasza után az ügyet politikai vitára bocsátják majd Brüsszelben. Hozzátette: reményei szerint ugyanez történik majd a felvidéki egyházi ingatlanok ügyében is, ahol még vizsgálják petíciójának befogadhatóságát.

Jóváhagyták a kormányprogramot

Robert Fico miniszterelnök új kormánya szerdán jóváhagyta a kabinet programnyilatkozatát, amely tartalmazza mindazokat, a 2016-2020-as választási időszakra vonatkozó kiemelt feladatokat, amelyekben a négy koalíciós párt előzőleg megegyezett. A nemzeti kisebbségekkel a harmadik Fico-kormány programnyilatkozata 4. fejezetének (Megszilárdítani Szlovákia gazdasági, társadalmi és területi összetartozását) egyik önálló része foglalkozik A nemzetiségi kisebbségek támogatásának politikája címmel. A kormány a nemzeti kisebbségek védelmét és támogatását „természetes küldetésének” nevezi a modern társadalom kialakítása során, és azt ígéri, hogy hatékony segítséget nyújt a nemzeti kisebbségeket megillető szabadságjogok védelme érdekében, „tisztelően tartva az államok szuverenitását és területi egységét”. „A nemzeti kisebbségek társadalmunk fontos részét képezik” és a kormány „kötelezettséget vállal védelmükre”, valamint „megteremtí önzonosságuk, nyelvük, kultúrájuk és hagyományaik megőrzésének feltételeit” – olvasható a dokumentumban. A kormány azt ígéri, hogy a vegyesen lakott területeken a kisiskolákat mentesíti az országosan kötelező szabályok alól, növeli a kisebbségi iskolák támogatását, megváltoztatja a szlovák nyelv oktatásának módszertanát, támogatni fogja a nemzetiségi nyelveken történő szakoktatást, növeli a kisebbségi iskolák, a pedagógusok és a megfelelő tankönyvek beszerzésének támogatását. A kisebbségeket is érinti az az ígéret, miszerint a kormány támogatni fogja azon tanulók és diákok iskolába történő utaztatását, akik saját településükön nem járhatnak nekik megfelelő tanítási nyelvű iskolába. Jelentős vállalás, hogy a kormány a szlovák általános és középiskolák

tanulóit is meg akarja ismertetni az országban élő kisebbségek életével, hogy ezzel is megelőzze, a nacionalizmus és a szélsőséges megnyilvánulások kialakulását. Támogatni fogják azokat a főiskolákat és egyetemeket is, amelyek a nemzeti kisebbségek fejlődését szolgálják bizonyos szakterületeken. A kormány azt ígéri, hogy a következő ciklusban létrehozzák a nemzeti kisebbségek kultúráját támogató állami alapot (Kisebbségi Kulturális Alap). A kormány vállalja, hogy kialakítja azokat a feltételeket, amelyek szerint a gyakorlat összhangba hozható a nemzeti kisebbségek anyanyelvének hivatalos használatát szabályozó törvénnyel.

Magyarország támogatja Szerbia uniós tagságát

Magyarország támogatja Szerbia európai uniós tagságát - jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök szerdán Újvidéken. A kormányfő azt követően beszélt erről, hogy Újvidéken Aleksandar Vucic szerb miniszterelnök társaságában megtekintette az Európa Kollégiumot. A sajtótájékoztatón egy újságíró a magyar miniszterelnök véleményét kérdezte arról, hogy Horvátország akadályozza Szerbia egyik európai uniós csatlakozási fejezetének megnyitását. Európának szüksége van Szerbiára. Elég ránézni a térképre, és jól látszik, hogy Szerbiának az Európai Unión belül kellene lennie. Magyarország abban érdekelt és azért dolgozik, hogy Szerbia minél hamarabb tagja lehessen az uniónak - jelentette ki. Orbán Viktor hozzátette: Magyarország nem ért egyet azzal, hogy bármilyen politikai kérdést összekapcsoljanak az uniós tagság ügyével. Aleksandar Vucic szerb kormányfő megköszönte Orbán Viktor támogatását. Hozzátette: Szerbia nem könyörgött, és nem is fog könyörögni senkinek, a legfontosabb, hogy az ország fejlődjön, és európai életszínvonalat érjen el a következő években. Az újvidéki Európa Kollégiumot tavaly adták át, az építkezés összértéke mintegy hatmillió euró (1,87 milliárd forint) volt. A magyar kormány egymillió euróval (312 millió forint) járult hozzá a beruházáshoz.

Új korszakot jelent a vajdasági gazdaságfejlesztési program

Új korszakot kapujában állunk, hiszen Magyarország meg tudta hirdetni 50 milliárd forint értékben a vajdasági gazdaságfejlesztési program - mondta Orbán Viktor miniszterelnök szerdán Szabadkán, miután a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) vezetőivel tárgyalt. A kormányfő a megbeszélést követő sajtótájékoztatón kiemelte: ez a program egyaránt jó a szerbeknek, az itt élő magyaroknak, Magyarországnak és az EU-nak is. Orbán Viktor üdvözölte, hogy a programot a VMSZ dolgozta ki, a kormánynak csak a támogatást kellett adni, ez mindig jobb, mintha Budapesten találnák ki, hogy a Kárpát-medence egy részén mi volna az ott élők érdeke. Ezzel a kezdeményezéssel a jövő útját is megmutatták a többi magyar közösségnek is, és az első eredmények biztatók - mutatott rá. A miniszterelnök

arról is beszélt, hogy a választási kampány közepén érkezett a városba, és egy szomszédos ország miniszterelnöke nem avatkozhat bele a választási küzdelembe, csak biztathat a részvételre. De van itt egy magyar párt, ezért arra kéri az itt élő magyarokat, hogy feltétlenül menjenek el szavazni és támogassák a VMSZ-t, amely kiszámítható pont, a biztos jövő garanciája itt a Vajdaságban - tette hozzá. Mint mondta, a kormány nemzetben gondolkodik, és a felelőssége is nagyobb, mint a csak Magyarország területén élőkért érzett felelősség. A nemzeti alapon álló kormányoknak ugyanis el kell számolniuk a határon túli választók felé is, hogy miként sáfárkodtak a lehetőségekkel. A kormány igyekszik jól sáfárkodni, talán jól is sáfárkodnak - tette hozzá. Orbán Viktor azt mondta, remélhetőleg sok ezer szerződést írnak alá a gazdaságfejlesztési program keretében, ami világossá teszi, hogy Magyarország olyan erős, hogy nemzetben gondolkodva a határon túliakat is segíti, lehetőségeket teremt nekik. Úgy vélte, a gazdaságfejlesztési programmal új korszak kezdődik, amikor bizonyítékát adhatják a vajdasági magyarok, hogy van energiájuk, tehetségük, a korlátok most kevésbé szorítanak, így megmutathatják, hogy van bennük munkavágy és tetterő. Új korszak kezdődik azért is, mert Magyarország meg tud hirdetni egy igazi gazdaságfejlesztési programot, az 50 milliárd forint komoly gazdasági erő - mondta. Kérdésre a kormányfő kifejtette: ahhoz, hogy magyar befektetők érkezzenek ide, kell egy értelmes gazdaságpolitika Szerbiában. Közölte: "híve és tisztelője" a szerb miniszterelnöknek, mert korábban gazdasági értelemben padlón volt az ország, de most értelmes, racionális gazdaságpolitikát folytatnak, és ennek megvannak az eredményei, Szerbia jó célpont a befektetőknek. Arra is kitért, hogy 2010-2016 között olyan gazdaságpolitikát valósítottak meg a magyar vállalkozások és emberek, hogy ma már nem a megszorítások, hanem a növekedés, a fejlődés, a beruházás határon túli területekre a téma. Most az kell, a magyar vállalkozókban legyen bátorság, hogy elhagyják az ország határait, és például itt a Vajdaságban fektessenek be, erre biztatja őket kormány - magyarázta Orbán Viktor. A program a 2016-2018-as időszakra vonatkozik, a keret nagy részét, majdnem 30 milliárd forintot egy hitelprogram teszi ki, a maradék húszmilliárd vissza nem térítendő állami támogatás. A program lebonyolítását az erre a célra létrehozott Prosperitati Alapítvány végzi. Az első pályázatokat január 31-én írták ki, az első szerződést pedig Orbán Viktor jelenlétében írták alá szerdán Rekettye Gyöngyi bácskertesi vállalkozóval, aki jégvédelmi háló kiépítésére pályázott.

A VMSZ a ligával és a haladókkal összefogva irányítaná Vajdaságot

A Vajdasági Magyar Szövetség, a Szerb Haladó Párt és a Vajdasági Szociáldemokrata Liga tartományi koalíciója révén az autonómia ügye kikerülne a napi politikából, illetve végrehajtható és elfogadható megoldás születne rá – mondja Pásztor István, a VMSZ elnöke. Szerinte ez éppen a különböző álláspontok miatt történhetne meg. A Vajdasági Televízió vendégeként Pásztor kiemelte: pártja a kampányban a tartományi és a kisebbségi autonómiára, továbbá az alkotmánymódosításra meg a gazdaságra fekteti a hangsúlyt.

Elmondta azt is, hogy a VMSZ elégedett a köztársasági kormányban vállalt államtitkári posztokkal, és lehetőség szerint folytatná is az ilyen tevékenységet. Pásztor István megelégedését fejezte ki a szerb és a magyar nép, illetve a két ország jelenlegi viszonyával. Természetesnek tartja, hogy magyarországi politikusok részt vesznek az itteni kampányban.

A magyar kormány az idén 2 milliárd forintot fordít a kárpátaljai gazdaságfejlesztésre

A magyar kormány a kárpátaljai gazdaságfejlesztési stratégiában megfogalmazott célok megvalósításához 2016-ban 2 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást biztosít, a 2017-re és 2018-ra vonatkozó keretet később rögzítik. A Magyar Közlönyben múlt kedden közzétett kormányhatározat szerint a külgazdasági és külügyminiszter gondoskodik a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetséggel közösen a stratégia megvalósításának koordinációjáról. A stratégiában megfogalmazott célok megvalósítását szolgáló működési jellegű kiadásokra 2016-ban legfeljebb 150 millió forintot, 2017 és 2018-ban évente legfeljebb 200 millió forintot lehet fordítani. A kormány támogatja, hogy a Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság tőkéjét megemeljék a kárpátaljai vállalkozásoknak szóló, 20 milliárd forint összegű kedvezményes hitelkeret biztosítása érdekében.

